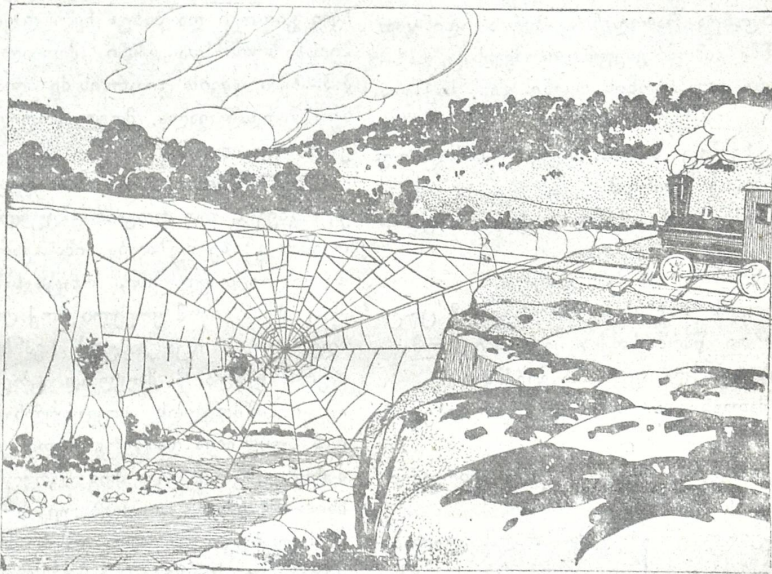

კავშირები

№ 25

1917

ტრაპიზონის გზაზე.

ხელოვნური ხიდი ტრაპიზონის რკინის გზისა.

შემაკისათვის აუცილებელია ერთი

პარტიული ფორმირების ფორმული

ეკატერინი.

ამხანაგებო! ნუ დაჰკარგავთ ბედნიერ შემთვევას შესძინოთ
მას საჭირო იარაღი.

პატარა ფელეტონი

„მკვდარი სულები“

- თქვენი სახელი?
- ტიმოთე.
- გვარი?
- ბლახუა.

— აქ კი ბლახუა რამოდენიმე პირა— დინჯათ წარმოსთქვა ბ-ნმა გამოძიებელმა, რომელსაც დავალებული ჰქონდა ტრაპიზონის რკინის გზის საქმეთა რევიზია.

— დიახ, სხვებიც არიან. მიუგო სამოციოდ წლის მუშა ტიმოთე ბლახუამ.

— სად არიან ახლა ისინი, რატომ არ გამოცხადდნენ?

— ჯერ ვერ მოვლენ ბატონო.

— მაშ როდის ინებებენ მობრძანებას? ცოტა მრისხანე კილოთი წარმოსთქვა გამოძიებელმა— ვაცნობეთ, ვთხოვეთ და მეტი რა გვექნა.

— ორი მათგანი ბატონო მეორეთ მოსვლამდე ვერ გეახლებიან.

— მეორეთ ჩვენ მაგათთვის აქ ვერ ჩამოვალთ.

— არც არის საქირო.

— თუ საქირო არ არის მაშ რაღას გვალაპარაკებთ.

— მე სხვა მეორეთ მოსვლაზე მოგახსენებთ.

— ვერაფერი გამიგია.

— მოგახსენებთ ბატონო და გაიგებთ. გიორგი ბლახუა ეგ მამა ჩემი გახლდათ. ჩემი სრული სახელწოდება ასე დაიწერება: ტიმოთე გიორგის ძე ბლახუა.

— მერე რისთვის არ მოვიდა მამა თქვენი...

— მოგახსენებთ. მამაჩემს სრულიად უბრალო მიზეზმა შეუშალა ხელი თქვენთან გამოცხადებულებს, ის გარდაიცვალა.

— როგორ! ნუთუ დღეს გარდაიცვალა? გუშინ მას გზაზე უშუშავია.

— აბა რასა ბრძანებთ! როდესაც ცხონებული მამა ჩემი, გიორგი დავითის-ძე ბლახუა გარდაიცვალა, მე მან წლისა გახლდით. ახლა კი, როგორც ხედავთ, სამოც წელს ბევრი აღარ მიკლია.

— მაშ როგორ მოხდა...

— რა მოგახსენოთ, კარგათ აღარ მახსოვს, როგორ მოხდა მისი სიკვდილი. ამბობდნენ რაღაც სოფლური წამალი დააღვევის და იმან იმსხვერპლაო.

— მე მაგას არ ვკითხულობ, როგორ მოხდა, რომ 25 წლის წინეთ განსვენებულ აღამიანს აქ გუშინ გზაზე უშუშავია? მე აი ეს მაინტერესებს.

— რაღა მამა ჩემს ჩაეძიეთ ბატონო, განა მიცვალებულთაგან მარტო ის მუშაობს? ჩვენი ოჯახიდან მხოლოდ ორი მიცვალებული ურევია: მამა ჩემი გიორგი და ბაბუა ჩემი დავითი. სხვა ოჯახებიდან ხუთი და ექვსი მიცვალებული მუშაობს. პაპა ჩემი დავით გიორგის ძე ბლახუა 54 წლის წინეთ გარდაიცვალა. მთელ სოფელში ცნობილი ვაჟკაცი იყო თურმე.

გამომძიებელი ერთობ უმანკო კაცი იყო და ვერ გაეგო, თუ როგორ შეუძლია მკვდარ კაცს რკინის გზაზე მუშაობა. იმას კარგათ ესმის მამული-შვილური თავდადება, როცა სამშობლო საფრთხეშია; ესმის, რომ ყოველი მოქალაქე ვალდებულია აღელდეს, როცა მამულს განსაცდელი მოელის, მაგრამ ყველა ეს მხოლოდ ცოცხლებზე ითქმის და აქ კი სამშობლოს სიყვარულს მკვდრებიც სამარიდან აუყენებია და მერე ისეთი მკვდრები, რომელთა ძელებიც კი საექვო მდგომარეობაში იქნება. მცირე ხნით ამხანაგი გამოძიებელი სრულიად დაატყვევა ამ საუცხოვო სურათმა და რომ ის ამჟამად მომკვდარიყო, ბედნიერი კაცი იქნებოდა.

— ახლა, ბატონო, სხვა ოჯახებიდან თუ ჩაიძიებთ ასი წლის მკვდრებიც გამოერევიან.

— გამაგებინეთ, აღამიანებო, როგორ შეუძლია მიცვალებულს მუშაობა. მთელი ქვეყანა მომივლია და ეს არსად გამოიგონია.

— მერე ვინა სთქვა მუშაობენო. ისინი მხოლოდ ირიცხებიან.

— როგორ თუ ირიცხებიან?

— ანგარიშში ითვლებიან.

— აი, მაგალითად, ჩემი ოჯახიდან სამნი ვართ:

ერთი ცოცხალი და ორი მკვდარი. მე ვიღებ დღეში ექვს აბაზს, ჩემი მკვდრები კი ორ-ორ აბაზს. მართალია მათაც იმდენივე ეძლევათ, რაც ცოცხლებს, მაგრამ განაწილება ისეთი ჯავაგირისა მორიგებით ხდება. იმ 12 აბაზიდან, რომელიც მამა ჩემსა და პაპა ჩემს ეკუთვნის, ჩვენი „პოდრაჩიკი“ იღებს 8 აბაზს, ხოლო დანარჩენ ოთხ აბაზს მაძლევს მე.

როგორც მათ კანონიერ, მემკვიდრეს.

— ღმერთო ჩემო! განა შეიძლება ასეთი მტაცებლობა, ასეთი უსამართლობა?

— დიახ ბატონო! ასეთია ჩვენი უბედურება, მუშის ბედი! ასე უსამართლოა და უაზურათ გვძარცვავენ. იმის მაგიერ რომ ჩემი მიცვალებულების კუთვნილას უმეტესი წილი მიინც ჩემთვის მოეცათ, ისინი რაღაც ორიოდ აბაზს წამოაკვიგდებენ ხოლმე.

— აჰ...

— მთხოვნელი ვარ, თუ სამართლიანობას დაიცავთ დამიბრუნოთ რაც მერგება ჩემი მკვდრების ნამუშევარი. მამა ჩემი მუშაობს მეთოთხმეტე თვეა, ხოლო პაპაჩემს გუშინ ხუთი თვე შეუსრულდა.

მორიელი.

პოდრინდნიკ-რინდნიკების მოთქმა

($\frac{1}{1000}$ $\frac{0}{10}$ გამოკვებით)

ვაი ჩვენი ბრალი,
ეს დრო ღმერთგამწყრალი
თუ მოგვესწრობოდა,
სჯობდა ბარემ აღრე
(ზოგ ზოგებს მეტადრე)
სული გაგვძრობოდა.
ან სიცოცხლე განა
ლირს, როცა ქვეყანა
პირქვე გადაბრუნდა?
და თუ გვქონდა სადმე
სახეირო საქმე
წახნა გაგვიხუნდა?
პაიგიდი, წინათ
როგორ არხეინათ,
თავისუფლათ ლაღათ
ვატყავებდით მუშებს
მორჩილებს თუ ურჩებს
და ვერვინ ვაგლახდა,
ვერას გვიბედავდა,
რადგანაც ხედავდა
ტახტზე იჯდა ნიკო,
და მუშების „სული“
შოლტ-მათრახის კულდი
და ციმბირი იყო.

დღეს კი ძაღვიძს, რომა
ძველებს ღანძლვა წყრომა
მუშას გაუბედო?!.

ათასი ჰყავს მცველი
(ახალი, თუ ძველი)
ერთვულ საიმედო.
ის დღე დაგადგება,
რომ თერთმეტი წყება
ავცძრეს მგონი ტყავი
და ნურც იმას ელი,
რომ გაგინდეს მსხნელი
მშველელ-გაკითხავი,
კი, თუმც დღესაც ბევრი
მშრომელ კლასის წევრი,
ისევ ძველებურათ
თვალვებ ახვეული
ბნელში გახვეული,
გვყავს ჩვენ საწველ ფურათ,
მაგრამ მიინც ძველათ
სჯობდა უეჭველათ!
რადგან ჩვენ იმ დროში,
ფული შევიძინეთ
თორემ მაზე წინეთ
ბევრს არ გვქონდა გროში.
თან მუშებსა ვცლფდით
ვართმევდით, ვაკლებდით,
თან ძმურ კავშირს ვკრავდით,
ჩვენ ხაზინის მტრებთან,
ტენიკ იწყებრებთან
და მას ერთად ვხრავდით.
ფული ზვავდებოდა
გული ყვავდებოდა!
მტრებს არ ვახარებდით.
საქმეს ჩვენს აღებულს,
ერთხელ ვაკეთებულს
ცხრაჯერ ვაბარებდით.
დღეს ამნაირ ხრიკებს
და ბევრს ჩვენგან უკვე
ბავშვიკ კი გაიგებს
ძველებურს „ზედნადებს“
დღეს ველარა გვამატებს
უფსთა „სიუხვე“
აწ შეიღობით ჩვენო
ჯიბის დამამშვენო.

წყობილებზე ძველო!
 შენი ერთგულ ყმებით
 შპიკებ ჟანდარმებით
 ჩვენზედა მზრუნველო.
 ვაი ჩვენი ბრალო,
 სწორედ სატირალი
 დადგა ჩვენთვის წუთი,
 და ამიერიდან
 ჩვენ ყოველი მხრიდან
 გველის უფრო ცუდი.

კ.ხი.

ამხანაგებო! გახსოვდეთ, რომ
ფორტოგრაფიული აპარატი
 უფრო სწორათ იღებს სურათებს, ვიდრე თვით
 ეშმაკი.

ჭ რ ე ლ ი ა მ ბ ე ბ ი

სოლომონ მესამე.

დღემდე კაცობრიობა მხოლოდ ორ სოლო-
 მონს იცნობდა: ა) ისრაელთა მეფეს, სოლომონ
 ბრძენს და ბ) ჩვენს სასიქადულო მეოსანს სოლო-
 მონ ზურგიელიძეს. დღეს მათ რიცხს ერთი სოლო-
 მონი კვლავ შეემატა. „სახალხო ფურცლის“ მე
 880 ნომერში დაბეჭდილია:

პატარა წერილი.

ამხანაგო რედაქტორო! გუფითად მადლობას
 გწარავ ამხანაგ ვ. კაკაბაძეს, რომელმაც მო-
 მასდო მისიგან გამოგზავნილი 2330 მან. დასა-
 ხელებულ გაზეთთა შორის განაწილება. რამდენ-
 ნად დიდია პატივისცემა ამხანაგის მიერ, იმ-
 დენად ძნელია ამ მოვალეობის შესრულება.
 სოლომონის სიბრძნე იშვიათი საქმეა, ჩვეუ-
 ლებრივი განაწილება კი უთოდ ანც ერთ მხა-
 რეს ან დააკმაყოფილებს. მიუხედავად ამისა შე
 მაინც ეს ფული მინდა თანაბრად გაუნაწილო ორ
 სოციალ-დემოკრატიულ გაზეთს, რომელიც
 საქართველოს ავტონომიის ასრს ინაწილებს:
 „ალიონსა“ და „ხალხის თავისუფლებას“ და
 სამს გაზეთს სოციალისტ-ფედერალისტების
 ამს ვ. კაკაბაძის აღნიშვნის თანხმად: „სახალ-

ხო ფურცელს“, „ზვირთს“ და „ჩვენ შეკა-
 ბას“. ამგვარათ თითო გაზეთს შეხვდება 466
 მან., რომელსაც მიადებენ „სახალხო ფურც-“
 რედაქციიდან.

კიტა აბაშიძე

მართლაც ახირებული ამოცანა მიუწდვია პა-
 ტივცემული კომისარისათვის ბ ნ ვ. კაკაბაძეს: 2330
 მანეთის ხუთ დასახელებულ რედაქციათა შორის
 გაყოფა. არც ციფრი 0 იყოფა ხუთზე, არც ციფრი
 3 და არც ციფრი 2. მაგრამ სოლომონის ნიჭი
 ტომარაში ხომ არ დიდობლება და აი კიტა აბაშიძეც
 სახელოვნათ გამოვიდა კრიტიკულ მდგომარეობიდან.
 მან მოახერხა და გაჰყო 2330 მანეთი ხუთ ნაწილათ.
 დიახ! „სოლომონის სიბრძნე იშვიათი საქმეა“!

„რევოლიუცია კახეთში“.

გაზეთი „საქართველო“ საკმაოდ შეგნებულათ
 უყურებს თანამედროვე რევოლიუციონურ მომენტს
 და ერთი წვრილმანი ცნობაც არ გამოეპარება დია-
 დი მოძრაობისა. აი. რას ვკითხულობთ გაზეთის მე-
 117 ნომერში:

„მაისის 21 ბაკურცხეში ასდამასდო სიფე-
 ლებმა კამანთობა დადესსწაუდეს. დადესს-
 წაუდეს, რასაკვირვებია, წინანდელი ხალისი და
 სიმხიარულე არ ქქინდა. მშვენიერი სურათა იყო
 დაქანებულ მინდორზე ჭირითი. სდაც ბ. კატე
 ქიმიამვიდამა სუკეთეს ცხენით თავი ისახელა.
 ნაშუადღევს ავდარმა ხელი შეუმადა დადესსწა-
 უდეს და უმრავლესობა დაიშდა“.

ამაზე იტყვიან: „ქვეყანა ინგროდა, ტურას
 ქორწილი ქქონდაო“. წარმოდგენილი გვაქვს რა
 მშვენიერი სანახავი იქნებოდა კატე ქიმიამვილი,
 როცა „დაქანებულ მინდორზე ცხენს მოაჯირითებ
 და“.

ქალთა საკითხი.

თავისთავათ ბუნებრივია და აკი ეროვნულ დე
 მოკრატული პარტიის დამფუძნებელი კრებულ შე-
 ეხბო ქალთა საკითხს.

პრესაში ამის შესახებ პარტალია არაფერი
 თქმულია, მაგრამ სანდო პირთა ვადმოცემით კამათ-
 ში უმთავრესად ორმა ორატორმა მიიღო მონაწი-
 ლეობა.

მომხსენებელი მგოსანი სანდრო, შანშიაშვილი, ამტკიცებდა, რომ ქალი 13 წლისა უკვე მომწიფებულია და მას უნდა მიეცეს უფლება მოქალაქეობრივი ცხოვრებისა.

წინააღმდეგ ამ „სალი“ შეხედულებისა გაილაშქრა ნაციონალ-დემოკრატიის მარჯვენა ფრთის წარმომადგენელმა სოსიკო მერკვილაძემ, რომელმაც განაცხადა: ქალი თითხმეტ წლამდე არაფრათ არ ვარგაო.

ამ ორი მთავარი მიმართულების მიხედვით პარტია გაიყო ორ გავსუთათ: მენშევიკებათ და ბოლშევიკებათ.

რა მიზეზია?

გასულ კვირას გამოვიდა ორგანო კოპერატივთა კავშირისა, ყურნალი „კავშირი“.

იქა სწერია:

„განთავისუფლდა ჩვენი კოაპერაცია. მას გზიდან ჩამოეცადა ეთაველგვარი დამატრფალეუელი და სელის შემსლელი ზინტაბები და წინ ფართო სამოქმედო ასწარეხი გავშადა. მიუხედავით ამისა კოაპერაცია წინ სელის მავრათ ჩამოქვეითდა, ხოლო ზოგან სიკვდილის ზინზე მიდგა“.

რათ მოხდა ასე?!

მართლაც გასაკვირია, თუ რათ უნდა მომხდარიყო ასე. ყოველგვარი დამატრკოლებელი მიზეზი მოშორებულ იქნა: ჩამოეცალა რკინის გზა, ჩამოეცალა ზღვის გზა, ჩამოეცალა წესრიგი წარმოებაში, ჩამოეცალა ნიხრი საქონლისა და ბოლოს ჩამოეცალა თვით საქონელიც და მიუხედავით ამისა კოპერაცია მაინც ჩამოქვეითდა. დიდება შენს სახელს ღმერთო!

უზრუნველყოფა

სრულიად რუსეთის ყაზახთა ყრილობა პეტროგრადში შეიკრიბა და მსჯელობს. ამვე კრების შესახებ გაზეთი „ერთობის“ მოწინავეში სწერია (№ 68)

„დამსწრეთა შორის ხშირათ ხმები ისმოდა, რამ სჭირდა შედგენილ იქნას განსაკუთრებული ყაზახთა ჯარები, რამელებიც ზევით დასახულ მიხანს (ამის გამარჯვებით დამთავრებას) სასრულეში მოაქვან და ამ გზით მიწაურ, თუ გა-

რეზე მტრიდან სამშობლოს დანგრევის უზრუნველყოფენ.

აშკარაა აქ რალაცა კოკლობს: ან პოლიტიკა, ან ტაქტიკა, ან კიდევ ქართული ენა, თორემ არა გვერნია „გარეზე მტერთაგან სახელმწიფოს დანგრევის უზრუნველყოფის“ მომხრე იყოს, თუნდაც რუსეთის ბურჟუაზია.

სამართებელი.

როგორ უნდა გავიგოთ სიტყვები:

„პარტიული აპარატი“

ეს იმას არ ნიშნავს, თითქო პარტიული აპარატი ყველა პარტიის წევრს ექნეს სარგებლობის უფლება. არა. სიტყვა პარტიული ნიშნავს მხოლოდ იმას, რომ ამ აპარატი ეშმაკი გადახატავს მხოლოდ პარტიის წევრებს.

საგანგებო დეკაჟა

ტრაპიზონი. გამოცხადებული თავისუფლებით განუსაღვრელათ სარგებლობს და თავისუფლად ატყავებს მუშებს მოიჯარადრე ეძიევი. ამ დარგში მან რეკორდი აიღო. ვერავითარი მასხარაშვილები, კვირტია ჯიბიროვები და თუაშვილები მასთან ცხვირს ველარ გამოჰყოფენ. „ღმასრულებელი“ კომიტეტი სასტიკ ნეი რალიტეტს იცავს პორტი ენები ამბობენ, რომ მან ერთხელ მიიღო ერთ რომელიღაც აღის წინააღმდეგ „ენერგიული“ ზომები, მაგრამ დამარცხდა შინა „ღალაჯით“ და მას შემდეგ არჩია საბერძენეთის ტაქტიკას დასდგომიდაო.

კახი.

ქუთაისი

X-ბს.

ან მე არა ვარ გაჩენილი ამა დროისთვის, ან ვერ აღევ აღლო წყეულს წუთი სოფელსა: ირგვლივ სიფლიდევ, მეტიჩრობა, გაუტანლობა. სხვას ვერას ხედავს ჩემი თვალი გასართაბელსა. დღემდის სანათით რომ გეძებნათ სოციალისტი, ვერ იპოვიდიო და ფიქრშიაც აღარა სჩანდა, დღეს კი, უალი, ვენაცვალე ყოვლის შემძლეა,

და ვით ხოლერის ბაცილები ისე გამრავლდა.

წინათ მთხოვარა, ხელ გაწვდილი მოსიარულე, ეხლა წითელსა დროშას ხელში დააფრიალებს, ოი უფალო, ერთი რისხვა რა გაგიქირდა, რომელიც ამით ამ ქვეყანად ვაატიანებს?!

ხუთმეტი წელი ვინც ებრძოდა თავისუფლებას, იგი რას ამბობს? „მეცა ვიბრძოდი“, „მეც ვხნავდიო“, წინათ გებრძოდით, მაგრამ ისე, ვით კატა თავვსა გათამაშებდი და თამაშით გულს გიკლავდიო!!

ხუთმეტი წელი ვით მებრძოლი ჩვენ გვევლინება, რევოლუცია თითქმის ამით დაატრიალეს, და ერთი კაცი ციმბირიდან არ ჩამოსვლიათ, აბა მითხარით რა აყეფებს, რა აღრიალებს.

თებერვლის ოცში ვინც იძახდა „საქართველომო უკვე შეიგნო თუ ვინ არის მისი დამცველი“ მარტის პირველში, როს ქვეყანა გადატრიალდა, მათ არ ლებულობს ქართველების ერთი სოფელი.

მაგრამ ეს გამირნი დონკიხოტნი, გულის არ იტეხენ, ისევე ებრძვიან ქარის წისქვილს ხმალ ამოწვდილი, ჯერ გაიმარჯვეს „სამოთხის“ და „რეიმისი“*) წინა და ქვაფენილზე უხვათ აღის ნასრესი ბლდვირი.

სად ხარ სიწითლე, ზოგ-ზოგ სახეს რომ ერიდები? ნუ თუ არა გაქვს ნიადგა მათ შიბლის კანზე? რათ განდგოვილხარ, მიდი, მიდი და შეეჩვიე, ნულარ მამღერებ, შემობრალე, მე სკედის ხმაზე! კონფერენციაც მოიწვიეს, ზოგიც აპირებს, სჩანს იმათ უნდათ ჰპოვონ ერთი გასართობელი, თორემ რად ზელენ ჰაერს ტყვიოთ ტუჩის ნაპირზე ველარ გაიგეს, რომ აღსრულდა მათი ყოველი!..

კულაბზიკებო, კვლავ მონახეთ კაბინეტები: სად თქვენ, სად ქუჩა და სად ბრძოლა რევოლუცია, ნუ, ნუ გრცხვენით თქვენი სხე სწორაჲ ვვიჩვენეთ, მდგომარეობას ნუ უარყოფთ, რაც მოუცია.

სატანა.

რისთვის უნდა ვიზრუნოთ ეშმაკისათვის კარგი **პარტიული აპრატის**

შეძენაზე?

იმისთვის, რომ უკეთესად იყოს ჩვენი სურათი და ხატრული „ემშაკის მათრახის“ ფურცლებზე

ლოთოზა

პირველ კითხვათ, როგორც პარტიულ კომიტეტში, ისე აღმასრულებელში და მით უფრო მეშ. და ჯარის კაცთა საბჭოში „ლოთოზა“ იყო დასმული. მე, როგორც მუდმივი წევრი ყველა ამ კრებებისა, ხსენებულ კითხვაზე სათანადოთ მომზადებული გამოვიდოდი, მარა ჩემს ორატორულ ნიქს მუშათა და ჯარის კაცთა საბჭოში ამ კითხვაზე რომ ფრთა გავაშლიე, მე თვითონ გამიკვირდა.

— „მათრობელა ზღვა, — დავიწყე მე, — რომელმაც დღემდის რუსეთის მრავალ მილიონი ხალხი თავის შხამიან ტალღებში გამოახრჩო, როგორც ზნეობრივ-გონებრივით ისე ქონებრივითა და ფიზიკურადაც (პოლიტიკურად კი დამავიწყდა აქ მედიცინური საბუთებიც მოვიყვანე) ლაპარაკის დროს თან და თანობით ხმას მალლა უწევდი და ბოლოს ისე შევედი როლში, რომ თითონვე შევატყე მის მწელთა უხერხულეობა და სიტყვა ისე მოკლეთ სხარტათ და მოულოდნელათ შევსწყვიტე, რომ „შესაფერი“ ტაშისცემით დამაჯილდოვეს, მეტადრე ქართულის არა მკოდნე ამხანაგმა ჯარისკაცებმა. (მე კი, როგორც ყოველთვის ეხლაც, ქართულად ვრეჩობდი) აქედანა მე ის დასკვნა გამოვიტანე რომ აპლოდისმენტი მხოლოთ და მარტო სიტყვის მოულოდნელად გათავე ამ გამოიწვია, რადგან კრების სმენა უეცრათ გავანთავისუფლე სასჯლისაგან.

კითხვა გარკვეულათ აღიარეს და წინადადებები მოითხოვა თავმჯდომარემ. მიიღეს წინადადება რომელიც ამბობდა: იქამდე დატუსაღება მოვარალის სანამ ღვინის გაჟყადველსა არ გვიჩვენებს. მეორე და მესამე ჯერ დათრობისათვის განსაზღვრული ციხე და გადასახლება, ხოლო ღვინის გამოიდველს პირველ შემთხვევაში სამი თვის ციხე (ერთს ამავე კრებაზე მიუსაჯეთ სამი თვე ციხე „какъ источникъ пияства“) შემდეგ კი სხვა და სხვა უდიდესი სასჯელი.

კრებიდან დაბრუნებულს ამხ. მიჯნურაძე შემხვდა და მთხოვა ჩიხე სახლოში წაეყოლოდი. დავთანხმდი, მარა როცა მიჯნურაძისას მივედი მიხვდი რომ წვეულება, რომელიც იქ დამხვდა, ჩაით არ დაკმაყოფილდებოდა. არ მესიამოვნა რადგან სიამისოთ არ ვიყავი მოართული მეტადრე ჩემი ნათხო-

*) კაფეების სხელებია.

ვარი „ფაფანაკი“ (?) (ტუფურკა) არა ჩვეულებრივ შთაბეჭდილებას ახდენდა მნახველზე, გრძელი წაკეცილი სახელოთი და სხვა და სხვა .. რაღა დროს მორჩეობა იყო გავერთე სტუმრებში, თუმცა ჩემი როლი მათში კლოუნობას უფრო წააგავდა ვინემ „კომპანიონს“. სუფრა გაშალეს და ზედ ბოთლებით „ჩაი“ (ნამდვილ ჩაისფერი ღვინო) დააწყეს. მე მაშინვე მომაგონდა ლოთობის შესახებ საბჭოში ჩემი წინადადება და აგრეთვე ჩემი ყოფაქცევა ღვინის სმის დროს. ვიგრძენი საწინააღმდეგო, მარა გამოსავალი არსით იყო. დავმორჩილდი ბედს და მივიღე პირველი ქიქა თამაღისაგან დიასახლისის სადღეგრძელო. გაიმართა ღვინი, ქალიშვილები საკრავებზე ამღერდენ, ყმაწვილები კიდეც მათ აყოლებდენ სირინაზის ხმას. ერთი სიტყვით მე პირველ ქიქისთანავე დავკარგე ლოთობაზე საწინააღმდეგო.

დიღის ოთხი საათი იქნებოდა, ყოველგვარი სიამოვნებით მთვრალი სუფრიდან ავიშალენით და წამოვედით. მე ამხანაგები მხარ და მხარ მომყვებოდენ, რადგან იცოდენ სიმთვრალეში ძველს როგორც წესწყობილებას ისე არსებულს ყველაფერს ვებრძვი და მიწასთან ვასწორებ. მარა ეზოდან ქუჩაზე გამოსვლამდე რადგან არ მოვიდენ მე საშვალეობა მომეცა მაჰსინძლის ეზოს ხიდის (ბოვა) ძველი მდგომარეობა შემეცვალა და ახალს ფორმაზე გადამებრუნებია. მახლობლები რასაკვირველია მიხედენ თავიანთ შეცდომას და ძველებურ მოტირალივით ორსავე მხარში მაგრად მოყვადი მახლობლებს და ჩემი გული სვედითა და ბოდმით იგებოდა, რაცა ვხედავდი ქუჩებში ძველი წყობილების დროს აგებულ ღობეებს, სკამ ლოგინებს, ხიდე ბოგირებს და სხვა. მიმართვედენ სახლიკენ და ჩემი პრინციპის წინააღმდეგ ყოველივე ეს უზენებლიათ რჩებოდა, რაც ჩემი აზრით რეაქციას მოასწავებდა. მაჰა მხლებლები ისე ღონიერები აღმოჩნდენ, რომ ყოველგვარი ჩემი ბრძოლა ამაო გამოდგა თავი გამეთავისუფლებია. ხერხი სჯობია ღონესაო, და თითქო დაენებდი ჩემს დარაჯებს. ამათაც ხელი ცოტათი შემეშვეს. მეც ამით ვიდროვე, მოულოდნელად დაუსხლტი ხელიდან და გავექანე იქვე შედიღურად მდგომ ძველი წყობილების თანამგრძობობისაკენ, რომელსაც გამიზღუად დავემტერე მხარით და სანამ ჩემი მღვერები მომასწრობდენ მო-

წინააღმდეგეც (ღობე) დაეამარცხე, თუმცა მეც მივიღე სერიოზული ქრილობა (მხარი მოეიტხე) ყველა ამით იმითომ შეგაწუხებო, პატყეცემულო მოქალაქენო, რომ მე დისციპლინის კაცი ვარ. დადგენილებას ვერ გადუხვევ. სასჯელს, რომელიც საბჭომ დაადგინა ლოთობის შესახებ, ჩემის მხრივ ვიხიდი. არა თუ „გამოფხიზლებაზე დატუსალება“, მე მგონი შემოდგომამდეც ტუსაღათ ვარ სხვა და სხვა ექიმ ქალებისა და მამა კაცების მხედველობის ქვეშ. ამ წერილს მარცხენა ხელით ვსწერ, მარა მე მოვითხოვ ამხ. მიჯნურადის დატუსალებას какъ источника пияства.

ბუტუნა.

„ეს ფოტოგრაფის მანქანა“

პატარა იარაღია.

ისე ღამაზით ხატავს რომ თითქო შიგ იჯდეს მხატვარი.

იგი სჭირია, ვინც მისდევს სურათის წერის საქმეებს“.

სოლომონ ზურგელიძე.

ორი უდიდესი დღე.

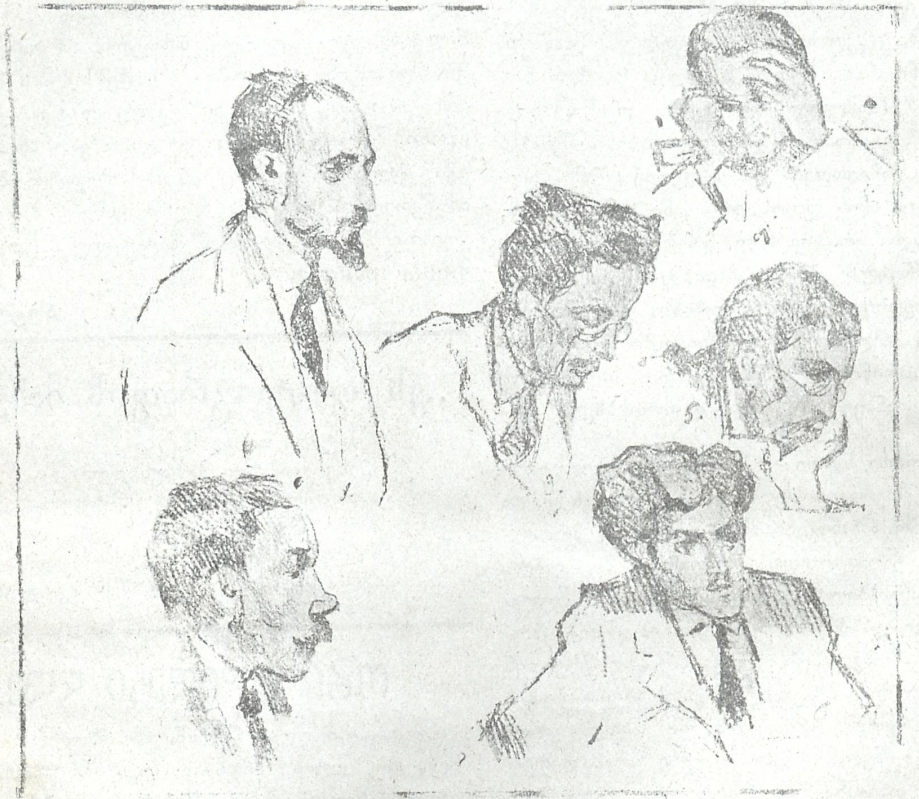
უდიდესი დღე წელიწადში მხოლოდ ერთხელ არის, თუ დღის სიდიდეს ჩვენ ასტრონომიული თვალთა ხედვის ისრის წერტილით განვსჯით. ეს გახლავთ 10 ივნისის, როცა მზე ზეცის უმაღლეს წერტილს ახწევს; ანუ ასტრონომიულათ თუ ვიტყვით, როცა ის ჩრდილოეთის ტროპიკს დაადგება.

შეიძლება ეს ზოგიერთი ამხანაგისათვის ცოტად თუ ბევრთ გაუგებარია და ამ შემთხვევაში მიუთითებთ მას ნ. კალანდაძის ასტრონომიისაკენ.

ღიახ, ათი ივნისი უდიდესი დღეა მთელი წლის განმავლობაში, მაგრამ წლებედელი ათი ივნისი ორი მხრით გამოდგა უდიდესი. თითქო განზრახო, სწორეთ ამ დღეს გაიხსნა აშიერ კავკასიის სოციალდემოკრატიული კონფერენცია.

მას შემდეგ, რაც ეშმაკათ შევექე და მაშასადამე ღოცვა ჩემს ყოველდღიურ მოვალეობათ გავიხადე, ჩემს ღოცვაში მეუფის წინაშე მაქსიმუმ მოთხოვნილებათ დავისახე—თავისუფალი სოციალდემოკრატიულ კრების ნახვა. ალბათ სხვაც ბევრი

კიკვილი თავისუფალი ს. დემ. კონფერენცია

ნახატი შ. ქიქოძისა.

1) ნოე რამიშვილი, 1) მაქსიმოვი, 3) თევზაია, 4) ელჩანინოვი, 5) ჯემალბეგოვი, 6) გრიგ. ურატაძე

მთხოვნელი ჰყავდა ამავე საგნზე მამა ზეციერს, თორემ პირადათ ჩემთვის მას არასოდეს არაფერი აუსრულებია*). წელს კი, წლის უდიდეს დღეს გამოითენდა ცხოვრების უდიდესი დღეც.

სხვა რაღა დამრჩენია, -- უდიდესი მადლობა მას ჩემგან.

ძნელი სათქმელია, შემთხვევითია, ეს ორი დიდი დღის შეხვედრა ჩემს ცხოვრებაში, თუ განზრახ მახერხებულნი ქორებს მე არასოდეს პატივს არა ვცემდი და მაშასადამე არც შემიძლია დავეთანხმო იმ მოსაზრებას, რომელიც ამ შეხვედრას განზრახ მახერხებულათ სოფლის.

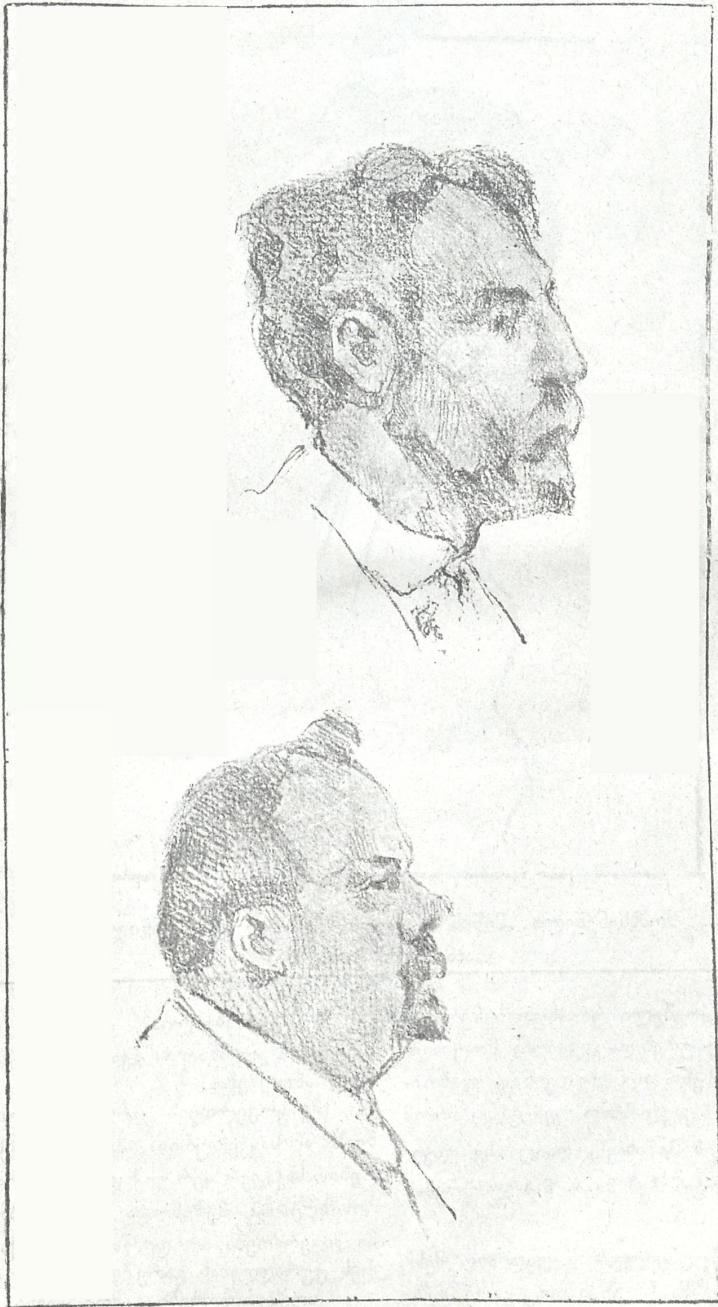
*) ვეძღვრათ ერთმანეთს, მას შეუძლებ რაღაც ასე უსამართლად გამაჰკავდ სამთხიდანს.

ქიქიკო ფშუტურაძე შეუბნებოდა გუშინ წინ: — სოციალ-დემოკრატებს გრძელ-გრძელი ლაპარაკი უყვართ და აი ამიტომაც კონფერენციისთვის უდიდესი დღე აირჩიესო.

აშკარა ცილის წამება და ისიც ბურჟუაზიული ცილის წამება. მე უკვე ორ კრებას დავესწარი და ვისწრაფი უარფყო ტიტუკო ფშუტურაძის ნათქვამი კრებაზე მხოლოდ ორიოდ ორატორია, რომელზედაც შეიძლება ითქვას: „მოკლე სიტყვა გრძელათ ათქმის, შირია ამით გლახაო“. დანარჩენები უსასტიკეს ეკონომიას ეწევიან სიტყვებისა, აი რას ნიშნავს კოოპერაციის იდეის გვლენა და სასურსათო კრაზისი.

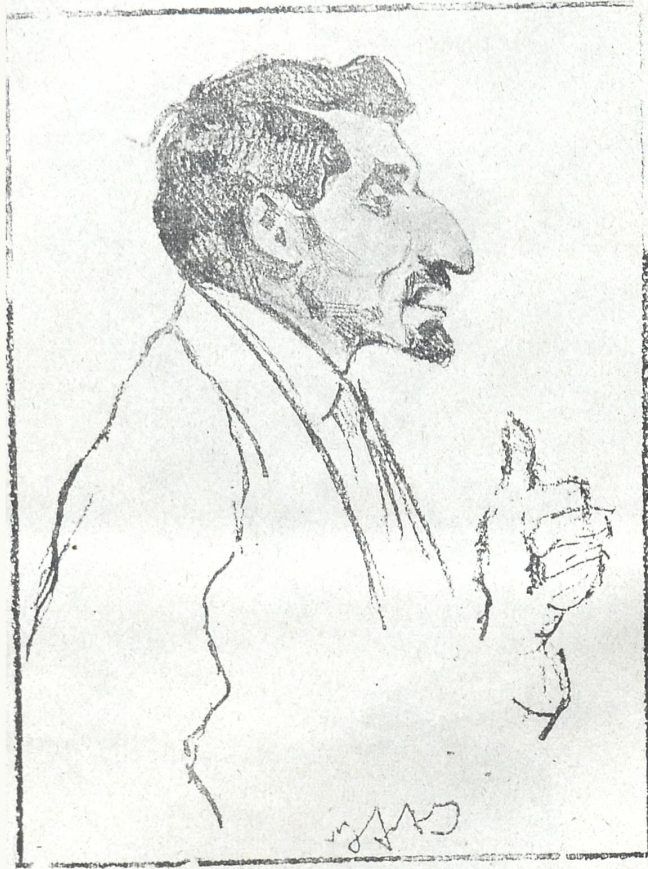
მე შეტსაც ვიტყვი: სოციალ-დემოკრატები

პირულ თავისუფალი ს. დამ. კონფერანცია.

სილიბისტრო ჯიბლაძე და აკაკი ჩხენკელი. ნახატი შ. ქიქოძისა.

პირველი თავისუფალი კონფერენცია ს. დემოკრატებისა

მომხსენებელი „მიწის საკითხის„ შესახებ აშხ. კონიევი.
(ნახატი შ. ქიქოძისა)

კონფერენციას დამაფიქრებელი ერთსულოვნება და ერთპირობა ეტყება. უყურებ და გიკვირს: სოციალ-დემოკრატები არიან ესენი თუ სხვა ვინმე, უცხოელების. აღვნიშნავ იმ საგულისხმო ფაქტსაც რომ კრებაზე მძინარე არავინ მინახავს, რაიც ასე ადვილათ არ ითქმის დანარჩენ ჩემ მიერ ნახულ კრებათა შესახებ.

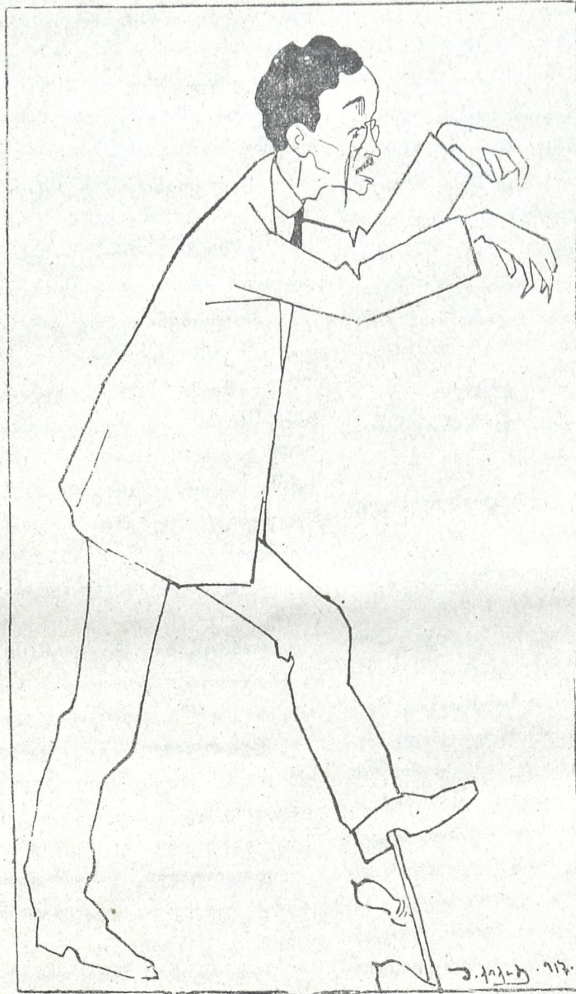
დღემდე ერთი გამუდმებული საყვედური მესწონდა ჩემი ამხანაგებისაგან, (თუმცა არც გარეშეები მაკლებდნ მას). ისინი მეუბნებოდნ:

— სირცხვილია, ამხანაგო, ეს ერთადერთი სახუმარო ეურნალი გვაქვს და იმასაც გარეშე პირებს ანდომებო.

მე ყოველთვის კარგათ მესმოდა სამართლიანობა ან საყვედურისა, მაგრამ ტაქტიკური მოსაზრებით სხვაფერ ვერ ვიქვეოდი. გარდა ამ ტაქტიკური მოსაზრებისა, მეშინოდა გარეშეებმა ამხანაგებისადმი მიკერძოება არ დამწამონ შეთქი და მეც უმთავრეს ყურადღებას გარეშეებს ვაქცევდი.

დღეს პირობები გამოიცვალა.

სოციალ-დემოკრატიულ კონფერენციაზე.

ბიჭორ თევზაია. ამხანაგებო გრიმი.. გრიმს არ შეეძლო.... გრიმი...

ს ა ი ე ი თ შ ი

(შემდგომად ნიკოლოზ მეორის გარდაცვალებისა)

სტენა I მოქ.

)სტენა წარმოადგენს უანდარმთა სიმპართეფელს საიქიოში.
აუარება უანდარმ-ჯაშუშები ირეფიან).

პოლკ-ვნიკი (ჯაშუშებს) მე ძლიან უკმეფოფილო
ფარ თქვენი მოქმედებით. რეფოლუციონური ზარტიები
თანდათან ძლიერდებიან. საფრთხე თვალწინ გვიდგას და

თქვენ გი ჯეროფანად ვერ უხვდებით ამ მოფლენას! უდი-
დესი ნაწილი სახელმწიფო ბიუჯეტისა თქვენს გზმარდე-
ბათ და საქმე გი არსდა სხანს. რასს ზგავს ეს? მე მო-
ფითხოვ თქვენგან ენერგიულ მუშაობას, გესმით?

ჟველანი. გვესმის, თქვენო აღმატებულეებო!

პოლკოვნიკო. ტრაფიმი! თქვენ სოციალდემოკრა-
ტიული ორგანიზაციის წევრი ხართ არა?

ტრაფიმი. დიას, თქვენო აღმატებულეებო!

პოლკოვნიკი. კრამოლნიკეისა კჭკა ხომ არ აი-
დეს შენზე?

ტრაფიმ. შირაქით, შე მათში დიდ გავლენიან წყურად ვითვლები.

პოლკოვნიკი. მამ რატომ არ დაიჭირეთ ის შეთაური გუშინ რომ მითხარით?

ტრაფიმ. გადაურულში გასდით, თქვენო აღმატებულებას! დავაშვე, მანატიოთ. საქმე მაინც არ წამხდარა ამით. განსხვავება მხოლოდ იმაშია, რომ ჩემი სიმთვრელის გამო ის ერთ დღეს დარჩა გარეთ თავისუფლად.

პოლკოვნიკი. (გაჯავრებული) ზო და ეგ თავისუფლებას უნდა მოეუსპოთ კესმით? ერთი დღე დიდია. ერთ დღეში ვინ იტის რამდენი კაცი გადაიბირეს! დაანატიმრეთ ესლავე.

ტრაფიმ. შესმის, თქვენო აღმატებულებას!

პოლკოვნიკი. თქვენ, ესერთა წარმომადგენელს! არც თქვენზე ვარ კმაყოფილი, კესმით?

ცხერთა ჯაშუში. შესმის, აღმატებულებას! შიმღები თქვენი იმედები გვაგმართლო.

პოლკოვნიკი. თქვენ კი ფედერალისტა უბნის ზედამხედველო, სულ ტუუღათ იღებთ ჯამაგირს. ამოდენა ხნის განმავლობაში სულ არაფერი გავიკეთებიათ, არც ერთი კაცი არ დაგიჭირაეთ. რასა ზეგუს ეს?!

ჯაშუში. მართლაც, თქვენო აღმატებულებას; მაგრამ ამაში არც შე ვარ დამნაშავე. ძალიან უმოქმედო რაიონი ჩამარტოვდა, თქვენო აღმატებულებას! შე უხარი, შხო და ნიჭი დიდი მქვს; მაგრამ სამოქმედო სახარეში კი ზეტარაა. ამ ვეებერთელა ქვეყანაში სულ ოციოდ ფედერალისტო ძლივს გამოიხსნება, თქვენო აღმატებულებას და შე ერთმა კანმა ასე კაკალ-კაკალ სად ვეძიოთ ისინი! ახ სოციალ-დემოკრატულ უბანში მუშაობა შესმის. ეოვულ ფენის ნაბიჯზე წაწელები იმათ წევრებს. მასთან, თქვენო აღმატებულებას, არც ისეთი საშიშრები არიან ფედერალისტები.

პოლკოვნიკი. აბა, წაიკითხე და ნახამ რომ მათი პროგრამა ბევრით არ განსხვავდება სოციალ-დემოკრატების პროგრამისგან. (ფედერალისტების პროგრამას გადარწმუნებს წასვითხად). ეს პროგრამა ისეთივე საშიშარა, როგორც სოციალ-დემოკრატების, კესმით?

ჯაშუში. შესმის, თქვენო აღმატებულებას, მაგრამ ეგ მხოლოდ ქაღალდზედაა დაწერილი და სინამდვილეში კი ეგრე არ არის. მაგისი ამრულებელი, გიმეორებთ, სულ ოციოდე კაცი თუ იქნება. მართლაც პროგრამა დიდია და საშიშიც, მაგრამ ნამდვილი წმინდა წულის ფედერალისტ-

ები, რომელიც მართლაც პროგრამას იცავს ძალიან ცოტაა, თქვენო აღმატებულებას! ოთხმოცი პროცენტი სულ თავად-ახსნურთაა თქვენო აღმატებულებას, ათე ჩამოსცილდა ეს თავად-ახსნურთა რაზმი მათ პროტას და ნამდვილი პროგრამის ამრულებლები გაძლიერდა, მაშინ კი საშიშარი იქნებოდა ისინიც ისე, როგორც სხვები.

პოლკოვნიკი. შე თქვენ გობრძნებთ: აქტიური მომუშავენი და პროგრამის ამრულებლები მომინახოთ, **ჯაშუში.** შესმის, თქვენო აღმატებულებას, მაგრამ დიოგენის ფარანი კი დამჭირდება.

პოლკოვნიკი. ნუ ღაზნავებთ, იმოქმედეთ, თორემ ჯამაგირს მოვისპობოთ.

ჯაშუში. შესმის, თქვენო აღმატებულებას! (გადის. პოლკოვნიკი, გადღვრება ჯაშუში გარეთ და უნდა კიდევ რაიმე დაავლებას გადასცეს, მაგრამ ამ დროს შეჭყვინტავს ქუჩაში მოსეირნე გრიგოლ რასპუტინს და დედოფალს. პოლკოვნიკი გაეშურება რა დაინახავს მათ და ფეხებზე დაუარდება).

პოლკოვნიკი. (რასპუტინის) მუხლს ვიდრეკ თქვენს წინაშე, ეოვლის შემძლე!

რასპუტინი. (პოლკოვნიკს) ადეკით. მრწამსი თქვენი ერთგულება. (დედოფალს) მომაგონეთ, რომ ეგ სატანტო ქალაქში დავნიშნო გრადინანალიზიკათ.

დედოფალი. (გაჯავრებული) გრიშა, რა ამბავია შენს თავს! ვიდაც პოლკოვნიკი და სატანტო ქალაქის გრადინანალიზიკი?!

რასპუტინი. შე ასე მსურს.

დედოფალი. ვემოხრებლები თქვენ სურვილს, ჯავარიანა ფენომენო. (დედოფალი იწყებს პოლკოვნიკის ვიწრობას).

რასპუტინი. (პოლკოვნიკს)

პოლკოვნიკო, თუ გსურთ წინ სვლა უნდა დაუფეთ ჩემს ნებას, ეს იცოდეთ მხოლოდ მაშინ, ედირსებით წარჩინებას.

პოლკოვნიკი.

თქვენ ხართ მზეი რუსეთისა და სასახლის გიშრის თვალი, თქვენს დაად ღვაწლს, უხვაროს, დააფასებს მომავალი.

—
თქვენ იხსენით დადუშისკან: სასახლე და მეფის გვარი,

თქვენმა ღოცვამ შესძვნა რუსეთს
სასლელნივი სსეტარი.

გმაღლობ დმერთს, რომ ჩემმა უურმა
თქვენი სზაი გავიგნა,
თქვენ ფესქვეშ ვარ, მიმსხურეთა,
თქვენი ემა და თქვენი მონა.

რასპუტინი. (დელოფალს) არ დამავიწოთ. ეს კა-
ცი ნამდვილი სამინისტრო თავია.

დელოფალი. გრძს, ეს შეტის-შეტია, შენმა გავ-
დამ. ზოლოფნივი და მინისტრი ვის გავუგნია!

რასპუტინი. (მრისხნეთ) შე ასე მსურს, დელოფა-
ლა, და ასეც იქნება, გესმით?

დელოფალი. (დაეკავებით) შესძის; ჯავარანსა ფე-
ნამქინა.

რასპუტინი. შე თქვენ მჯავრებთ, დელოფალა,
მჯავრამ ანავის ნებას არ მივცემ რომ...

დელოფალი (ეხვევა). არა, გრძს, გესმით, ბე-
ნაცვალე, ნუ გამინისხები.

(აღერსით)

ნუ, ნუ სჯავრობ, გვაკურთხევი
წმინდათ—წმინდავ, გამავ ჩვენს,
გვაქეიფე, მოგვალხინე,
ჯავრანს ფენამქინა.

რასპუტინი. დელოფალა, შე ისეთს არას მოვი-
მთქმედებ, რომ ჩემმა საქციელმა სსხელმწიფოს მოღა-
ნობას ანთას. შე ამ ზოლოფნივი დავინახე ჩემი და სს-
სხელმწიფოს ერთგული კაცი და უსათუად უნდა დავაწი-
ნაურა ვადეც. ეს ჩემი სურვილია და ავასრულებ ვადეც.

დელოფალი (აღერსით) დად არს წმინდა ძალნი
შენი, ფენამქინა. ვემოწმილები შენს უკმეს და უდრეკს
ხსნათს (ამ დროს შემთარბენს ერთი ჯამუშთავანი,
სრულიად ადელოფალი, ფერწასული, ხელში გავსეთა უტი-
რავს და ზოლოფნივს მათურებს).

ჯამუში. დავიღუპინით, თქვენა აღმტებულებავ!
შეტროგადმი აჯანყება მომხდარა ჩვენი იმპერატორი,
მამა ნიკოლოზი ტან... ტანტი... დან გად... მო...
უ... წინ... ტრი... უბიათ...

პოლოკონიკი (პირზე ხელს აფარებს). სუ, შე
სულ მდაბლო! არა, ვინ გითხრა, როგორ დაიჯერე შენ
ასეთი სიღრუე!

ჯამუში. გავსეთა სწერია, თქვენა აღმტებუ-
ლებავ!

რასპუტინი. მერე, როგორ გაბედეს გავსეთაში
ასეთი კადნიერება! ზოლოფნივი, ეს რა აზრავია, სსდ
არის ცენსურა?

პოლოკონიკი (გაოცრებული რასპუტინს) არა შე-
სამის რა, მზეო რუსეთისა!

ჯამუში (რასპუტინს) ხვთის რისხვა და მუხი
დასცემათ იმ ქვეყნად ჩვენს მოძიებს, დელოფალა სს-
ნეტარო. შეეე დაუბატრებიათ, მინისტრები შეტრეზა-
ვლეს სარუსადომი მოუთავსებიათ, სსთავეში სულ სსვა-
ტორდა სოციალისტები მოქვეყნენ, ჯარი და ფლოტი
მთ ემორხილება, მთელი იმ ქვეყნის მართვა-გამგეობა
კრამოლნიკების ხელშია თურმე! სტოლიპინის ძველი
დაუნგრევათ, თქვენა სსფელავი გადაუხრიათ, თქვენი
დადელოფალი გვამისთავის მზურტი დანუსნით და ისე ამ-
ურსრუკავთ. დელოფალა აღასდ დაჭერილია თურმე! თს,
დმერთო ჩემო! ჯავარანსა ფენამქინა, დელოფალა სს-
ნეტარო, ამ ქვეყანაში მინტ მარჯვეთ ვიყოთ, რომ აქაც
არ განმეორდეს აჯანყება და არ მოგვეზღოს სსამოფენება.

რასპუტინი (შეწუხებული). არა, როგორ გაბედეს
ჩემი სსფელავის ხელის ხელბა, აღისს დატყვევება! შე
იმთ სუეველას დავახრბობ, დაწვევა. არა, ვინ გაბედა
ასეთი თავხედობა, ვინ შეურაცხეთ ჩემი აღისა, ვინ!
(ფიჭრის შემდეგ) მჯავრამ შე ხომ ეხდა მვედარი ვარ და
იმ ქვეყნად ვუდარ მივაწვდენ ხელს. ახ, ერთი ჩემ იქ
ფოფინის დროს გაბედნათ რამე და შე ვახყენებდი იმთ
სურს. ზოლოფნივი, საქმე ცუდათ არის. ეცადეთ აქ
მანტ გავამართო ზურგო. (ამ დროს განდარმეის მოჭ-
ვავთ რამდენიმე დატყვევებული სოციალისტები).

ჟანდარმი (ზოლოფნივს). შეთქმულება აღმოვანინე,
თქვენა აღმტებულებავ! გაუგიათ რომ იმ ქვეყნად შეეე
რომანშიფილი დამარცხებულავ და აქაცა ჭსურთ მიჭბამინ
იმ ქვეყნის მავალითს.

პოლოკონიკი. სსლავე ჯურდმულში ჩავყარეთ,
რომ სთელი ვერ დანახან.

რასპუტინი. ზოლოფნივი! სსვლავე აი აქ ჩამოჭვი-
დე სსაკებზე ვეგლანი თსსავით. (დაჭერილების შე თქვენ
კახეუებით შეთქმულება როგორი უნდა!

დელოფალი (წუწუნით). სსცლავე აღისა, რა
დაემი იქნება ახლა! დმერთო ჩემო, სუ თუ აქაც ჩვენც
ის დდე მოგველის! (რასპუტინს მიუერდნობ) გრძსა,
მიშვედე, თავბურ შესხმის... (ზოლოფნივს) დახრჩეთ
ვევლა კრამოლნიკები, რომ მათმა შემხედვარებმა ურჩობა
ვერავინ გაბედს.

რასპუტინი (დედოფალს). ნუ გეშინიან, დედოფალ, იქ, სადაც მე ვარ, ურჩობას ვერაფერს გაბედავს. (ზოლკოვნიკს) ეგ ხატბრები ზეტრე-ზავლეს საშერობილესი ჩაყარეთ, ხოლო დანარჩენებსე ახლავე დაგზავნეთ ჟანდარმ-ჯაშუსთა რაზმი და ევეკლას ოღნავ შენიშნული ზირი დასაბრუნებლად, რომ წყარო სათავგაშის, რაც შეიძლება, ჩქარა დაგაშროდ.

ზოლკოვნიკი. შესმის, ეოფლის შემძლებულად!

დედოფალი (სუსტდება) გრიშკა, მიშველე... მიშველე... (დედოფალს გული უწყუნდება, რასპუტინი თავზე ხელს უსვამს დედოფალს და ჰკოცნის) ნუ გეშინიან, ნუ, ჩემო სიტყვებზე, ჩემო მიშვენიეროდ დედოფალად.

ჯაშუბი (შემოიბრუნეს ფერწასული, ძლივს დღე-ღამეებს და მიჰმართავს რასპუტინს). ჯავარიათ ფენს-შენს! ნიკოლოზი მობძინდება, დედოფალი..

რასპუტინი (უფროსად) რას მიქჩარავ, შე ვირო, არა, როგორა ჰბედავ ასეთ ტუეილს?

ჯაშუბი. აი ბატონო, მობრძინდენ კიდევ...

რასპუტინი. სტუეი, შე ვირო! ნიკოლოზი და ასე ჩუმად!! მერე ამაღა?! ნუ თუ ნიკოლოზი ასე ერთი მობძინდება! არა, მაგას არ დავიჯერებ, ტუეილია. (დედოფალს ეხვევა და ჰკოცნის).

დედოფალი. მიშველე, გრიშკა, ტახტი შემარჩინე, დატრიალდი გრიშკა შენებურად, თორემ ვიდუშებით.

რასპუტინი (ჰკოცნის) ნუ გეშინიან; დედოფალად, სად მე ვიქნები, იქ თქვენ არაფერი საფრთხე არ მოგვლით.

ჯაშუბი (რასპუტინს). ეოფლის შემძლე! იმპერატორი ნიკოლოზი მობრძინდება. (შემოდის ნიკოლოზი რომანიშვილი თავისი მუეღლით. რა დანახავს რასპუტინს, რომ დედოფალს ეხვევა და ჰკოცნის. მივარდება რასპუტინს).

ნიკოლოზი. არა, შე მაწანწალავ, იმ ქვეყნად წაბილწე მთელი სასახლე და ამ ქვეყნად შენსა არ იპოვი!! შე შენ დაგახრჩობ, შე გაიძვირავ შენა!

ალიხა (უეგარიის ნიკოლოზს). რას შერები კოლია! ვის უბედავ შეურაცხველად? გრიშკა, რომელმაც გაამკრან და დაამკვდრა ჩვენი ტახტი, გრიშკა, რომელმაც მოსხო შური და მტრობა დედოფალ-მთავრანასათა შორის და საშუალოთ დაამშვიდა და დატკობ მათი გული, ნუ თუ შეურაცხველის დიხსია! (რასპუტინს) გრიშკა, ჩემო ჯავარიათ ფენს-შენს. შენ გუნჯავლე! მადლობა დმერთს, რომ მეღირსა შენი ხსნა. (ჩაეკონება. ნიკოლოზი, რა დანახავს ამ სურათს, გამხეცებული მივარდება რასპუ-

ტინს) ოხ, შე ჩემო დამღუპელო, ჩემი ოჯახის შემარცხველად. კბილით დასაკლევად არ დაგინდობ, შე მაწანწალავ!

რასპუტინი. ნუ განვირცხვები შეივე!

ნიკოლოზი. განვირცხვები კი არა, კბილის დაგამტვრევე, შე არამზადავ შენა. შენ შემაცდინე კაცი, შენ ჩამომავლე ტახტიდან, შენ ამყარე ზაკონები. (ამ დროს მოხმის ჯახეებულ რევოლუციონერთა სიმღერა. მთვე განცვივრდება, ზოლკოვნიკი და ჟანდარმ-ჯაშუსები აარადით განცვივრდებიან. რასპუტინი ზიტირიშს ეძახის და ლოცვა კურთხევას სთხოვს. რევოლუციონერი სიმღერა თანდათან ძლიერდება).

ნიკოლოზი. დმერთო ჩემო, აქაც! აქაც აღარ მასვსებენ! (დედოფალს გული წაუგვით, რასპუტინი გაშტრეებული სდგას) რა ვქნა, სად გადავარდე, სადა! (ისმის ძლიერი სიმღერა: „ზურგი ვაქტივით ბელადთა-წესების!) სად არის მინისტრები, ჯარი, ზოლიცა! დმერთო ჩემო, ეველანი კამიდგენს! (მივარდება რასპუტინს) ეს სულ შენ მიქენი, შენ! შე მაიმუნო, შე გარყვნილო შენს! (გადმართვეს რასპუტინს და წიხლით შესდგება. დედოფალს ალისა უფირის).

ალიხა. კოლია, ვის უბედავ შეურაცხველად! ჩემს მხვს, შემს მთავრეს?! დმერთო ჩემო! (რასპუტინს ეხვევა).

ნიკოლოზი (წიხლს დასვლს ალისას) სულ შენი ბრალია ეველათერი, შე საზიზღარო, შე მოღალატევე, შენს! (სიმღერა ძლიერდება, ხალხი უახლოვდება, ნიკოლოზი სასოწარკვეთილი სდგას). რა ვქნა, რომელ ქვეყანაში გადავარდე, რომ მოვისვენო. აქაც, აქაც აღარ მასვენებენ. (ხალხი შემოერთების) მიშველეო, მიშველეო!

ხალხი. ძირს საზიზღარო მთავრება! ძირს გაიძვირავ შეივე!

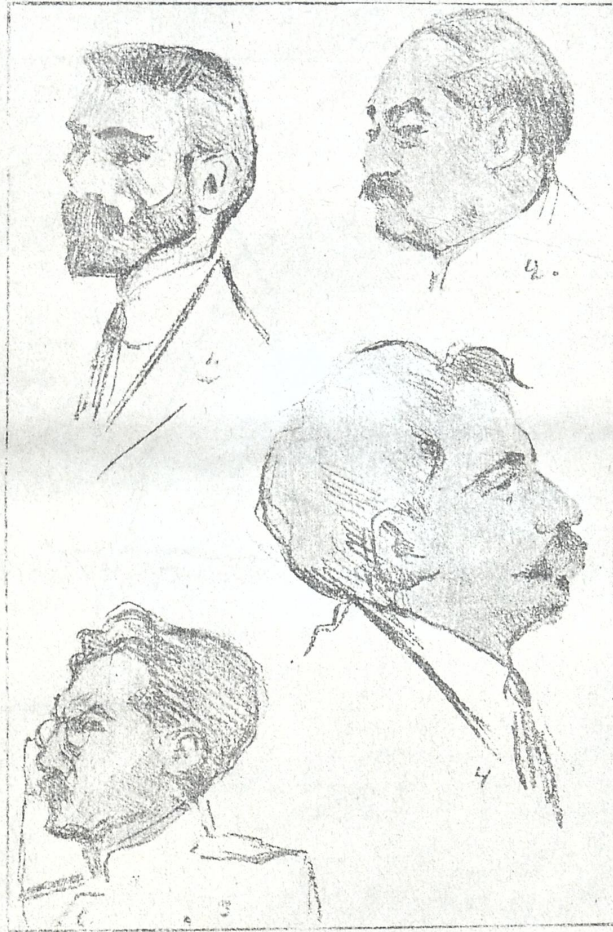
ნიკოლოზი, დმერთო ჩემო! სად არის ზნობა-ზნობა, შვეკლოვიტოვი, ვოლკოვი, ივანოვი! ოხ, რა ვქნა, სად გადავარდე, მიშველეო! (ხელეებს აღაშურებს). დირსეულო, მამა ზიტირამ, მიშველე, გამოხანე ძალნი შენნი და სიწმინდე შენნი..

ხალხი. ძირს საზიზღარო შეივე! კანუშრჯოს ხალხს! (მარსელოზა).

(ფ ა რ დ ა).

გოგია.

პირველი თავისუფალი კონფერენცია სოც. დემოკრატიული საოლქო რაიონებისა.

1) ნოე ხომერიკი. 2) ლადო ახმეტელაშვილი 3) კოწია გვარჯალაძე. 4) გერასიმე მახარაძე.
ნახატი შალვა ქიქოძისა

შეცდომის გასწორება

მე რომ ახლო მომავალში ბათუმისკენ გასვლა არა მჭირდება, სრულიადაც უყურადღებოთ დავსტოვებდი ამ. მეტრანაპეის მიერ ჩადენილ მიუტევებელ შეცდომას.

პირველ ყოვლისა თქვენ იკითხავთ, თუ რა კაცია ეს „მეტრანაპეი“ და მეც ამიტომ მსურს მისი განმარტება. მეტრანაპეი ის კაცია, რომელიც ზოგჯერ ჩვენი ჟურნალის გვერდებს აურევს ხოლმე, ე. ი. მეორე გვერდის ალაგას მესხეთეს გაუშვებს, მესხეთის ალაგას მეცხრეს და ასე ბოლომდის. აქვე უნდა შევნიშნო, რომ მეტრანაპეის მოვალეობაში არ შედის ეს საქმე და თუ მაინცა და მაინც ეწევა ამ ზედმეტ შრომას, ეგ რასაკვირველია საქმის სიყვარულითა და იუმორისტული მიზნით მოსდის.

რაიცა შეეხება წერილების არე-დარევის, ეგ პირდაპირ თანამშრომლებისა და ამ. რედაქტორის ბრალია, რასაც პირნათლად ასრულებენ ყველანი.

დღევანდელი შეცდომა შემდეგში მდგომარეობს. ამ. მეტრანაპემა დაუმალა ბათუმის საზოგადოებას მისდამი. ჩაბარებული, ეშმაკის ხელოვნური კალმით ნაწერი სურათი ამხანაგი გრიგოლ სოლორაშვილისა.

ზოგიერთა დაუძინებელი მტერი ბეჭდვითი სიტყვის საქმისა ამ მოვლენას განზრახ ჩადენილათ სთვლიან, მაგრამ პირუთენელი გამოკვლევის შემდეგ ამ საქმეში აღმოჩნდა მხოლოდ და მხოლოდ ბრმა შემთხვევის ხელი. აი ამიტომ ვიჩქარით გავასწოროთ უნებლიეთი შეცდომა ამ.

გრიგოლ სოლორაშვილი

მეტრანაპეისა და გამოვანაშკაროთ იშვიათი სურათი ძვირფასი ამხანაგის გრ. სოლორაშვილისა. უმჯობესია გვიან, ვიდრე არასოდეს.

რედაქცია.

შენიშვნა: როგორც ხედავთ რედაქცია ჩემს წინააღმდეგ ორ მძიმე ბრალდებას აყენებს: ჟურნალის გვერდების გაშვების დროს ახრქისტობას; სივლით „სურათების სივლით“ სწვეულებას. ზოგჯერ ბრალდებას, ამ „ტყუარის გვერდების“; სწორედ გაშვების შიშელ სიმძიმეს მე სულაც არ დავივლივ, ვინაიდან აღნიშნულ შემთხვევაში გვერდების მამოძრავებელ ძალად ამხანაგი შემანქანე*) ითვლებოდა. მეორე ბრალდების შესახებ სწავილ შრომებს ვაჩვენებ. ზემოაღნიშნულ წერაღმა აღნიშნულია, ვითომ მე გრ. სოლორაშვილის სურათი რომელიმე უჯრის კუთხეში გადაემდებინა და მით „ეშმაკის მათრახის“ სურათების „ხელაფურთხ კრისისა“ გამოემეწვიოს. სავსაოთხ ვაჩვენებ, რომ ეს სრულია დავისწამებაა. ეს რომ ასე უთვლიყო, მაშინ აი ერთი გვერდის მასადა, რომელიც დღეს აღნიშნულ სურათს უჭირავს, ხომ ესედაც საზრუნავი იქნებოდა.

ნუ თუ ეკონომია სწვეულებას.

მეტრანაპეი.

*) თუ შრომად, გვერდების არე-დარევა შემანქანის საქმე და არა მეტრანაპეის, მაშინ ჩვენ საქმე მხოლოდ შემანქანის გვერდებთან გვექნება.